

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Thronus Dei Maria Deipara

Spinelli, Pietro Antonio

Coloniæ Agrippinæ, 1696

Admonitio ad Lectorem de testimoniis Auctorum, quibus in hoc opere
utimur.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-46853](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-46853)

ADMONITIO AD LECTOREM DE
NONNULLORVM AVCTORVM TESTI-
monii, quibus in hoc opere utimur, ac de eorum
vi, & auctoritate.

*Quorum-
nam Au-
ctorum te-
stimonia
in hoc ope-
re affe-
rantur.*

Um in hoc de sanctissimæ Virg-
laud. opere, illud potissimum
spectaverimus, ut, quæ dicebā-
tur omnia, probatissimorum
auctorum testimoniis confir-
marentur; operæ pretium me
facturum duxi, si in hoc operis veluti vestibulo
pium lectorem præmonerem, quæ ad aliquo-
rum testimoniorum auctoritatem, atque pon-
dus cognoscendum magnopere conferrent.
Enimverò cum me non lateat opuscula quæ-
dam inter opera Cypriani, Hieronymi, Augusti
& aliorum haberi, quæ viri docti, vel dubitant,
vel omnino negant, eorum esse quibus vulgò
ascribuntur, idcirco ab eis citandis, quæ nullius
probatæ auctoris esse, quæque incertæ fidei, &
obscuræ auctoritatis vitæ sunt, consilio absti-
nuimus: quæ verò aliis quidem auctoribus, sed
iis tamen tribuuntur, qui ad confirmanda, quæ
dicimus, merito afferri possunt, ex his inter-
dum testimonia petimus sub nomine eorum
ferè, inter quorum opera circumferuntur. Sed
cur eorum potius nomina usurpem, ea est ra-
tio; quòd in miram rem hanc ad trutinam re-
vocare, rationesque expendere, & inter viros
doctos ferre iudicium, nec instituti operis sit
nec ita expeditum, ac facile, ut non iustum
volumen exigat. Cùm vel inter eruditos vi-
ros de ejusmodi opusculis, cuiusnam Auctori
tribuenda sint, non satis constet, quemad-
modum Lovanienses exactissimi operum
Augustini indagatores in censura Generali,
tom. 10. operum S. Augustini in ipso fronte
præfixa monent; estque omnibus in promptu
recentiores consulere, qui id in plerisque scri-
ptoribus accuratè examinant, ut Marianus
Victorius in Hieronymo, Lovanienses in
Augustino, in aliis aliis. Quædam verò opu-
scula, quæ veritate roborata, & ab aliis quæ-
que probatis auctoribus ad assequendum ea

quæ in controversiam veniunt, afferri solent,
breviter examinate, interdum eorum vim, et-
que auctoritatem aliqua ratione confirmare
studuimus: vel etiam aliquod indicare quod ad
eorum auctores illustrandos pertinere vi-
deretur, quod hic recandide Lector moni-
tum volui, ne quoties occasio incidit, (inci-
dit autem frequenter) semper mihi monen-
dis sis, quod & mihi operosum, & tibi permo-
lestum foret.

2. Illud præterea nosse te velim, me in al-
legandis auctoribus, us præsertim, quorum
testimonia identidem utor, ne longiori loco-
rum citatione tædium afferatur, consilio al-
iquid prætermittere, quod tamen à quovis
in sacrorum Doctorum scriptis vel medio-
criter versato facile subintelligi potest; exem-
pli causa cum Andrea Cretensii, Damasceni,
Petri Damiani, & similibus orationes de
Dormitione, de Nativitate absolute citamus,
eas esse intelligimus, quas de Deiparæ Dormi-
tionis, vel Nativitatis eorum auctores conscripse-
runt, præsertim quia ex his aliqui, Damasceni,
scilicet & Andreas non de aliorum, sed tan-
tum de Deiparæ Dormitione egerunt. Eadem quo-
que ratione sermonem illum, quem S. Bernar-
dus non minus piè, quam luculenter de
Deiparæ habuit super verba illa Apocal. 12.
Signum magnum apparuit in Cælo, brevitatis
studio hac forma citare solemus, *Bernardus
sermone signum magnum*. Sanctus quoque Bo-
naventura Deiparæ addictissimus inter alia
sua in eandem Virginem pietatis monumen-
ta opus edidit præclarissimum, quod Deiparæ
plurima encomia sacrarum litterarum
& Sanctorum testimoniis confirmata conti-
net; ejus titulus *Speculum B. Virginis*, hoc verò
nos frequenter allegamus sub hac forma (Bo-
naventura in speculo.)

S. Antoninus Archiepisc. Florent. sacræ
Theo-

*Ratio citã-
di aucto-
res, qua in
hoc opere
ussumi.*

Theologiæ summam in partes quatuor, & Chronicorum opus in partes tres divisam edidit. nos brevitati studentes Chronica sic citamus 1. vel 2. vel 3. p. hist. titul. &c. At verò cum summam Theologiæ allegamus, ferè semper ad numerum partis nihil adiecimus ut subintelligatur curi pars Summæ Theologiæ, præteriti quia ea, quæ de B. Virg. habet S. Antoninus præcipuè in 4. part. tit. 15. continentur; historia verò ejusdem ad quartam partem non pertingit.

Atque his de ratione citandi auctores indicatis, ad auctorum iudicium accedamus: & certè reliquis, qui in superiori Elencho recensentur auctoribus prætermissis, de iis, dumtaxat eodem ordine alphabet. agamus, & eaque tantum proponamus, quæ nec Lectori scitu ingrata, & ad rem, de qua agimus, magnopere conducere visa sunt.

Auctorum
testimonia.

3. Albertus Castellanus Venetus Ord. Prædicatorum ann. Dom. 1521. Italico serm. edidit piissimum Rosarii Deip. librum in quo Rosarii institutionem, præcandi rationem, ejusdem Rosarii, leges, ac Indulgentias commemorat, deinde ad singulas tum orationes dominicas, tum salutationes Angel. quæ 15. Rosarii decadibus continentur; suam cuique meditationem sacrarum litterarum testimoniis apposite explicatam, ac roboratam apponit, adjectis totidem è regione earundem meditationum imaginibus ad pietatem excitandam accommodatissimis, quæ meditationes ipsas exprimunt, & ob oculos ponunt, ad calcem verò libri quamplurima miracula, & beneficia Rosarium recitantibus à Deipara exhibita subnectit.

B. Amadeus Ord. Minorum sanctitate conspicuus, quemadmodum videre est in Chronicis Ord. Minorum part. 3. lib. 6. cap. 30. claruit sub Sixto IV. cujus fuit Confessarius ad annum se. è Dom. 1475. Is librum Revelationum edidit, ubi in primo raptu septem Principes Angelorum divino throno astantes, ac Deiparam singulariter venerantes sibi ostensos memorat, id quod nos in hoc opere cap. 26. referemus. Cæterum de eodem B. Amadeo, ejusque visionibus in opere de septem Angelis uberius disputavimus: cum enim constat nonnulla ab aliquo alio juxta proprium sensum conficta in eandem revelationum librum adjecta esse, quod aperte testatur auctor Chronicorum Ord. Minorum lo-

co citato; hanc tamen, quam nos afferimus visionem neque suppositiciam, neque vitiatam, sed germanam, ac sinceram esse illud argumento est, quod Petrus Galatinus vir ex eadem Minorum familia eruditissimus, quique non multò post B. Amadeum, anno nimirum 1500. floruit, ac proinde sincera, & intacta eum habuisse illarum visionum exemplaria, verisimile. hanc ipsam visionem, ut propriam B. Amadei in suis in Apocalypsim Commentariis, quos manuscriptos in Monasterio Aræ Coeli Romæ vidimus, ad sua confirmanda affert: deinde cum hæc in ipso visionum limine prima omnium (quippe, quæ tempore reliquas præcessit) collocetur, nemo facillè suspicabitur eam in ipso libri vestibulo depravatam.

4. Andreas Cretensis inter Ecclesiasticos scriptores Græcos celebris, cujus testimonia ex orationibus de Dormitione Deiparæ, de salutatione Angelica in hoc opere usurpamus, diversus est, teste Baronio in notis Martyrologi, ab Andrea Cretensi Monacho, qui ob cultum sanctarum Imaginum sub Constantino Copronymo martyr occubuit, de quo in Martyrologio Romano die 17. Octobris, Cum verò apud aliquos non satis constet, quis fuerit, & quo tempore Andreas noster Cretensis claruerit, cum aliqui illum Jerosolymitanum, aliqui Cretensem appellent, aliqui verò duos Andreas esse arbitrentur: cumque Cansius lib. 5. de B. Virg. cap. 30. sub Justiniano Imperatore, qui imperare cepit anno 528. Genebrardus verò lib. 3. Chronologiæ sub Pelagio II. Pontifice, qui sedit anno 579. illum collocet, operæ pretium existimavi in gratiam Lectoris, illius Elogium ex Menologio Græcorum 4. nonas Julii à Reverendissimo Federico Merio Episcopo Thermularum ad verbum conversum hic inserere: ex eo enim difficultates omnes facili negotio dissolvuntur. Illud autem sic habet: Andreas Jerosolymitanus, qui Cretæ Archiepiscopus fuit, cum in Civitate Damasco natus esset, litterarum disciplinæ secretum tradidit, in quibus ad eum profecit, ut à Theodoro Patriarcha Clericus sanctæ Civitatis fuerit ordinatus, & ab eodem Subscriba, seu Amanuensis constitutus; à quo etiam missus est Constantinopolim, ut in synodo celebranda suo nomine interesset: qui propter suam eruditionem, & lingu-

singularem virtutem Diaconus etiam magne Dei Ecclesie ordinatur: & paulo post Orphanorum etiam alendorum cura illi demandatur. deinde Archiepiscopus etiam Crete constituitur, & tandem cum in quadam Insula Hieriso nuncupata prope Mytlenem reperiretur, vita functus est, relictis compluribus opusculis Ecclesie Dei proficuis, hæc in Græcorum Menologio.

5. S. ATHANASII sermo de Deipara habetur tom 3. operum ejusdem sub hac inscriptione: *S. Athanasi in Evangelium de sanctissima Deipara sermo, in quo Annuntiationis, & incarnationis mysteria recensentur.* sic ibi.

*Baronius
Ad ratio-
nes dubi-
tandi, an
hic sermo
sit S. Atha-
nasi re-
spondetur.*

Hunc sermonem Baronius tom. 1. annal. ad an. Dom. 48. & in notis Martyrol. ad diem 25. Mart. & ad diem 15. Aug. negat esse Athanasii. Præterea, quod ibi Nestorii hæresis, quæ post Athanasii ætatem exorta est, impugnetur iisdem planè verbis, quibus postea Concilium Ephesinum contra Nestorium est usum: in eo enim sermone duas naturas in unam personam inconfuse, immutabiliter, atque indivisim convenisse asseritur. Secundo, quoniam, si hujus orationis auctor, in quam tam dilucidè Nestorii error impugnetur, esset S. Athanasius, Patres Concilii Ephesini ejus auctoritate in damnando Nestorio usi fuissent. Tertio, obijcere quispiam posset hujus orationis auctorem Beatissima Virginem appellare *θεοτόκος* hoc est, Deiparam, quod nomen à concilio Ephesino longè post Athanasium est illi tributum. Addit tamen Baronius sermonem illum esse Cyrilli, vel alterius Theologi insigniter eruditi. Alii vero sermonem illum omnino Athanasii esse affirmant. Ita Petrus Canisius libro 5. de B. Virg. cap. 30. & complures alii eum tanquam Athanasii sermonem citare solent, id quod nihil magis probatur, tum quia in Brev. Romano jussu Pii V. edito, idem sermo in festo Assumpt. Deiparæ sub nomine Athanasii legebatur, teste Baronio in notis Martyrol. ad 15. Aug. & norunt omnes, qui divinum officium recitarunt (quamvis hoc tempore in breviario Clem. VIII. auctoritate recognito eo die legatur sermo S. Damasceni) tum etiam, quia Michael Glycas historicus, qui vixit anno 1119. & plures alii Græci cum magni Athanasii esse agnoscunt, teste Canisio loc. cit. & Thoma Bozio lib. 9. de signis Eccl. cap. 7. tum denique, quia ipsa dictio, ac ratio, qua

de his agit, prodit auctorem Cyrillo, & Concilio Ephesino antiquiorem, ut mox dicemus.

6. Ad rationes vero, quæ pro opposita sententia afferbantur facile responderi potest. Ad primam dicimus, potuisse errorem illum, quem postea Nestorius propagavit, ætate S. Athanasii ab aliquo alio disseminatam pullulare; nam in ipso Athanasii symbolo eadem hæresis cum hæresi Eutychetis in Concil. Chalcedonensi damnata, similibus ferè verbis jugulatur, cum enim ageretur de Christi persona duas habente naturas, sic dicitur: *Qui licet Deus sit, & homo, non duo tamen, sed unus est Christus; Unus autem non conversione divinitatis in carnem, sed Assumptione humanitatis in Deum. Unus omnino non confusione substantiæ, sed unitate personæ.* Quæ quidem omnia aliquando tamen uberius in sermone illo Athanasii habentur. Verisimile quoque est Patres non Ephesini tantum, verum etiam Chalcedonensis Conc. In Nestorio, & Eutychete damnandis verba illa ab Athanasio celeberrimo quidem Theologo libenter mutuatos, quem admodum etiam Patres Conc. Araucani II. contra Pelagianos in suis definitionibus integras sententias ex August. desumpserunt, quod exemplo quoque S. Hieronymi libr. 2. Comm. in Matth. confirmatur. Is enim cum in Christo inter operationes, quæ à natura divina, & à natura humana proficiscuntur, diversitatem animadvertisset, confessum contrahæresim, quam postea Nestorius docuit, subjicit in hunc modum: *Non quod personam Domini separemus, sed quo modo opera ejus inter Deum, hominemque divisa sunt, ostendamus.* & S. Ambrosius, qui ante tempora Conc. Ephesini, & Chalcedonensis vixit in libr. de Incarnat. Dominicæ sacramento cap. 6. non tantum hæresim de duabus in Christo personis à Nestorio postea evulgatam, & in Conc. Ephesino damnatam, verum etiam discretis verbis, & pluribus testimoniis hæresim Eutychetis, & Dioscori unam tantum naturam in Christo ponentium, & à Conc. Chalcedonensi postea damnatam refellit, & execratur, quin etiam in quodam libro se illam legisse commemorat. At si quis accuratè sermonem illum S. Athanasii conferat cum hoc capite S. Ambrosii, non solum in inscriptione operis, verum etiam in aliis multis eos convenire inveniet; quin etiam uterque Conc.

Niceni

Niceni eo in loco meminit, & cerè scimus S. Ambrosium ex Basilio multa penè ad verbum desumere solitum, ut videre licet in Hexameron. quare eundem Ambrosium ex hoc Athanasii sermone aliqua imputarum existimare possumus. Ex quo licet colligere sermonem illum Cyrillo multò antiquiorem fuisse, & jure optimo S. Athanasio tributum quemadmodum etiam impietas Arij multis annis antequam à Conc. Niceno damnaretur, à S. Petro Episc. Alexandrino, & martyre rejecta est, quæ ante ejus etiam ætatem pullulare caperat. Nam S. Thomas 1. p. qu. 32. art. 1. ad 1. Originem fontem Arianorum appellat: & quæst. 32. art. 1. ad 5. quendam Arij errorem tribuit etiam Origini, quæ eo quidem omnia spectant, ut intelligamus aliquas hæreses; antequam in conciliis damnarentur, pullulasse, & à Patribus zelo fidei impugnatas, quod ipsum contigit in Nestor. hæresi, à S. Athanasio in hoc sermone rejecta.

S. Athanasii auctoritas approbata.

Ad secundam respondeo: Patres Conc. Ephesini procul dubio S. Athanasii auctoritatem Nestorio opposuisse. Nam S. Cyrillus unus ex antesignanis Conc. Ephesini in Epistola ad Achacium, quæ extat in 1. p. ejusdem Conc. num. 22. Athanasium allegat contra Nestorium, & ut mox dicemus, non aliunde, quam ex hac oratione testimonium petere videtur.

B. Virgo ante Conc. Ephesin. Deipara nomine appellari consuevit.

7. Ad tertiam verò respondetur cum nostro Canisio lib. 3. de B. Virg. cap. 19. vocem *θεοτόκος* non fuisse ab Ephesina synodo primum excogitaram, sed ab antiquis Patribus veluti per manus traditam, & acceptam, & ab eadem synodo novo, ac peculiari studio, uti res postulat, approbatam, atque sancitam. Et sanè facile id probatur auctoritate Patrum, qui ante Conc. Ephesinum claruerunt, à quibus Deiparæ nomen usurpatur, nam ut præteream hanc Athanasii orationem, de cujus auctoris ætate instituta est hæc disputatio. Idem S. Athanasius in Dial. 4. de S. Trin. introducit Apollinarium hæreticum quærentem ab orthodoxo: *Hominem igitur genuit Maria? cui orthodoxus: Nudum dumtaxat hominem, nequaquam, sed Deum, qui hominem induerat, & mox: Quomobrem etiam Deipara est Maria.* sic ibi. & S. Greg. Nazianz. ob singularem divinarum litterarum scientiam Theologi cognomentum consecutus, longè ante Ephesinam synodum in orat. 51. quæ est epist. 1. ad

Cledonium, in quam Elias Cretenensis Commentarium edidit, cum invehitur contra Apollinaristas hæreticos, impietatem quandam (quam postea evomuit Nestorius) aperte infectatur: *Neque enim inquit, hominem à divinitate separamus, sed unum, & eundem profite-mur, & mox: Quisquis S. Mariam DEIPARAM non credit, extra divinitatem est.* sic Nazianz. S. Epiphanius in orat. de Deip. crebro hoc nomine eam reverenter appellat illis præsertim verbis: *S. Maria Virgo DEIPARA beata tu inter mulieres;* & mox: *Tu enim es DEIPARA, quæ VERBUM ex te incarnatum peperisti.* Theodoretus libr. 4. hæreticarum fabularum aliorum Patrum auctoritate qui ante Ephesinam synodum vixerunt, cujusmodi sunt Basilius & Chrysostomus, vocem hanc Deiparæ recipiendam probat. His adde Originem, & Eusebium lib. 2. de vita Constantini cap. 42. qui eadem voce Deiparæ utuntur.

Verum audiamus S. Cyrillum Alexand. paucis omnem hanc controversiam dirimentem. Is enim in epist. ad Achacium, quæ est in synodo Ephesina p. 1. epist. 22. disertè testatur à S. Athanasio, aliisque Patribus Deiparæ nomen B. Mariæ tribui his verbis: *Compario æterna memoria Episc. Athanasium sapientissimum Deiparam appellare, atque etiam beatos Patres nostros Theophilum, Basilium, Gregorium, Atticum, & alios præterea non paucos, qui per id tempus vixerunt, sanctos Episcopos. Denique nemo opinor ex Orthodoxorum numero illam Deiparæ nomine nominare dubitavit, quandoquidem verum est Emmanuelem Deum esse.* sic Cyrillus. ubi aperte hanc sermonem esse Athanasii indicare videtur, neque enim alibi sapius ab Athanasio Deiparæ nomen usurpatur, quam in hoc sermone.

Ex dictis ergo satis constat DEIPARÆ nomen à S. Athanasio in hac orat. usurpari potuisse, & a Cyrillo citatam esse contra Nestorium; quibus addo græcum idioma in conflandis hujusmodi nominibus plurimum excellere: & ut aliquid, quod ad rem nostram spectat proferamus: Aristoteles cum in libr. 1. de hist. animalium cap. 5. egisset de distinctione animalium, quæ pariunt perfectum animal, vel ova; deinde lib. 4. de partibus animalium illa cap. 10. & 11. animalium vocat vivipera ista ovipera, & lib. 4. de gener. animal. cap. 6. non solum memorat animalia Vivipera, verum etiam Multipara, quæ sci-

Epiphanius
Theodore

Cyrillus
Alexandr.
Concil. Ephesinum.

†††††

licet,

licet, multos foetus uno partu edunt, & sanctus Basilius hom. 7 in hexameron cum ageret de productione animalium ex aquis memorat animalia ovipera, quae graece appellat *ovoviva*.

Quid ergo mirum, si sancti Patres, etiam ante Ephesinam synodum strenue asserentes contra Apollinaristas, aliosque haereticos, VERBUM PATRIS ex utero, & in utero sanctissimae Virginis humanitatem suscepisse, eam Dei matrem praedicarint? quod certe ab initio nascentis Ecclesiae tanquam de fide receptum nemo inficiari potest. Ex hoc autem facili negotio eleganter concinnarunt vocem *θεοτόκος* hoc est DEIPARAE, quam Dei Genitrici aptarunt; quamque postea sacra Ephesina synodus sua auctoritate sanxit, atque probavit.

S. Augustini sermones de B. Virgine Lovanienses in Augustinum. Bibliotheca veterum Patrum.

8. S. Augustini tractatus aliquot in hoc opere citantur, de quibus breviter agendum. Ac primum quidem S. Augustini liber de Assump. B. Virginis qui est serm. 34. de Sanctis, & primus de Assum. à Doctoribus Lovaniensibus editus tom. 9. operum ejusdem juxta censuram libro praefixam ab eisdem, agatur esse Augustini, eaque de causa in Appendicem tract. 8. est rejectus. Auctor tamen Bibliothecae homiliarum, & sermonum patrum Patrum tomo 4. bibliothecae in hamiliis diei Assumptionis ad marginem hujus libelli qui ibidem inter Augustini homilias in eum diem reponitur hom. 4. tanquam germanus Augustini agnoscitur his verbis: *Libor de Assumptione habetur tom. 9. operum Augustini. Et vul stylus ipsa indicat esse eius, Et viri doctissimi de eo nihil dubitant.* sic ibi. Quicquid tamen sit, clarissimi alicujus Theologi esse videtur, teste Baronio in notis Martyrolog. ad diem 15. Augusti, & ab Auctoribus saepe citari solet sub nomine Augustini. In eodem tom. 9. tractatus super *Magnificat*, qui in editione Lovaniensi in appendice collocatur, & est tract. 24. à Doctoribus Lovaniensibus incerti auctoris esse dicitur.

In tom. 10. ejusdem S. Augustini serm. 17. in Natali Dom. quamvis aliqui dubitent num sit Augustini: à Lovaniensibus tamen inter Augustini sermones reponitur, non tamen ea certitudine, qua indubitati ejus sermones, ideoque non est in Appendicem rejectus qua continentur ea, quae Augustini esse praecise agant.

In eod. tom. 10. serm. 18. de Sanctis, qui est secundus de Annunc. in Breviario Romano jussu Pii V. Clementis VIII. recognito sub nomine Augustini praenotatur die 8. & 9. Septem. Doctores certe Lovanienses non audent negare illum esse Augustini, dicunt tamen eum a quibusdam D. Fulgentino Doctores praecellissimo tribui.

Serm. 35. de sanctis, qui est secundus de Assumptione à Lovaniensibus in Appendicem tom. 10. serm. 38. rejectus, negatur esse Augustini, quod citet Isidorum opere de vita. & obitu sanctorum, qui longe post Augustini aetatem vixit tamen alicujus clarissimi Theologi, teste Baron. in notis Martyrol. ad diem 15. Aug. Addunt idem Lovanienses in appendice serm. 38. sermonem illum in plenisque manuscriptis exemplaribus tribui Fulberto Carnotensi Episcopo viro doctissimo, & Virginis Deiparae studiosissimo, qui clavis ann. 1086.

9. S. Bernardus complures loculentissimos illos quidem de Virg. Deipara sermones habuit, qui in 1. tom. ejusdem operum habentur, eoque in hoc opere non raro allegamus. In 2. vero tom. exiis, de quibus ambigitur, num sint germana Bernardi opera, quidam est sermo de B. Maria, cujus initium est: *Ave Maria gratia plena* Sermones item quatuor super *Salve Regina* recenseantur, in quibus complura de B. Virgine praecleara enarrantur. Verum quicquid de his sit, in eod. 2. tom. sub finem, sermo quidam habetur hac inscriptione praenotatus: *S. Bernardi ad gloriosam Virg. Mariam deprecatio, & laus elegantissima*, quem si quis in dubium revocare velit, num verè D. Bernardo tribuatur, testem profero S. Bonaventuram, qui recens à Bernardi aetate fuit, quippe qui sequenti seculo floruit, ac proinde cum germanos Bernardi libros non ignorasse verisimile est, quem admodum etiam ad germanos Augustini libros dignoscendos Bedae testimonium, qui tribus post Augustinum seculis claruit, affert solet à Doctoribus Lovaniensibus. Itaque S. Bonaventura partem hujus deprecationis ad Virg. sub Bernardi nomine allegat in speculo de B. Virg. cap. 8. & deinde cap. 9. celebre illud beneficium à Deipara in Theophilum collatum tanquam à Bernardo relatum affert, quod nescio, an apud Bernardum alibi quam in hac deprecatione reperiat.

S. BRIGITTA, vel Birgitta ex clarissima Regum Sueciæ stirpe, divinarum Revelationum, seu visionum volumen edidit præclarissimum, quarum visionum, ac Revelationum honorificè meminerunt Bonifac. Papa IX. in bulla Canonizationis ejusdem, & Martinus V. in confirmatione ejusdem bullæ Canonizationis. eas Revelationes insignium Theolog. complures, cum adhuc viveret S. Brigitta, examinauerunt, & post ejus mortem plurimi, inter quos fuit Joan. Card. de Turre cremata pietate & doctrina inclutus, diligenter excusserunt: omnesque constanter affirmant, eas à Deo processisse, quemadmodum videre licet in Defensorio earundem Revelationum initio ipsarum impresso, edito à Joanne Cardinali de Turre cremata, ubi e. 1. eos omnes, quibus recognoscendi has visiones munus est demandatum nominatim recenset, eorumque probationem refert, ut propterea Canis. lib. 1. de B. Virg. c. 7. affirmet S. Brigittæ multa fuisse arcana divinitus patefacta, & maximorum hominum auctoritate Romanæ Ecclesiæ calculo ita probata, ut apud catholicos quidem defensione nequiquam egeant, & Lud. Blosius in Monili spirituali ca. 14. eas propterea magnificat. Qui verò plura in harum Revelationum commendationem desiderat, legat ea, quæ in fronte ejus operis à Turre cremata, & ab alijs desumpta præmittuntur.

Bonifacius IX. Pontifex.

Martinus V. Pontifex.

Joannes Cardinalis de Turre cremata.

Casarij liber miraculorum.

Tritemius

IO CÆSARIUS natione Germanus ex quo plurima & miracula, & exempla in hoc opere excerptimus, Ord. Cisterciensis, vir (ut verbis utat Tritemij de scriptoribus Ecclesiasticis) devotus, & in regulati disciplina præcipuus, atque in divinis scripturis longa exercitatione studiosus, illustrium miraculorum, & historiarum memorabilium narrationem in modum dialogorum instar S. Gregorij Papæ, de ijs, quæ sua ferè ætate memorari digna contigerant, accuratè conscripsit, qua in re quàm fideliter suo munere sit functus facile intelligi potest ex præfatione in hos libros, ubi sic ait: *Testis est mihi Dominus, nec unum quidem Capitulum in hoc dialogo me finxisse, quod si aliqua forè aliter sunt gesta, quàm à me scripta magis videtur imputandū esse, à quibus mihi sunt relata.* Idem indicat libr. 3. cap. 33.

S. Cypriani sermo de

S. CYPRIANI sermo de Nativit. Christi primus est in libro qui inscribitur *de cardina-*

libri Christi operibus, in eo sermone occasione Dominicæ Nativit. Virginis sanctissimæ Puerperæ privilegia recenset. Ceterum, quia de hujus libelli auctore, an scilicet sit Cyprianus, cui ascribitur aliqui dubitant; ea de re Jacobi Pamelij viri eruditissimi, qui in Cyprianum annotationes edidit, sententiam afferam, ejus planè verbis in adnotatione ad hunc librum, sic ergo ait: *De hujus libri auctore quamquam certi nihil pronūciare possum, quod mihi defuerint exemplaria manuscripta: pro Cypriano tamen facere videntur, tum voces, phrasæ, & schemata quadam toto operi interjecta, tum frequens inculcatio baptismi sanguinis, & martyrii latronu, Tractatu de Scella, & Magi, de cæna Domini, & passione Christi. Et certè ex ijs cum qd sit scriptū constat auctore Cornelij & Cypriani, atq; ad eandem auctoritatem recur sic ille.*

ET EPIPHANIUS Presb. Constantinop. vitam Deiparæ litteris mandavit, ejus fragmentum Nicephorus lib. 2. c. 23. cum de moribus forma, & statura Deiparæ ageret, ad verbum refert. Epiphanius autem in hac vita conscribenda, quemadmodum de se ipse testatur, magna diligentia usus est in Græcis auctoribus, & perlegendis, & examinandis, ut de vita Deiparæ non solum credibilia, sed etiam certa, firmaque conscriberet.

R. GERTRUDIS, cujus Revelationes interdum citamus, alia fuit à S. Gertrude virg. sorore S. Beggæ, & filia Pipini primi Ducis Brabantia, quæ ex Sigeberto obiit an. 664. cujus memotia in Martyrol. adnotatur die 17 Martij. Nostra autem Gertrudis natione Germana opus insigne Revelationum edidit cœlestis doctrinæ, ac suavitatis refertissimum, quod *insinuationes divina pietatu* inscribitur: & cum esset nobili generis filia Baronis Hakeborensis à primæ ætate sanctimonialis in cœnobio Rodardes doiffiense ord. S. Benedicti Congregationis Hirsaugensis reformatæ Cluniaensis, electa est in Abbatissam postea destructo suo monasterio, ac translato ad monasterium Helffæ ad suburbium Eislebij, ibi sancto sine quievit anno 1290. ex Arnolde Vuyonio libr. 5. ligni vitæ c. 89. ex præfatione libri ejus Revelat. Harum revelationum Ludovicus Blosius in Monili spirituali honorificè meminit, & ex ijs complures ad spiritualem animarum consolationem recitat.

Nativit. Domini.

Epiphanius Presb. Constantinop. Nativit. Domini.

12. S. Gregorii Nazianzeni Tragedia *Christus patiens*, à Card. Baronio tomo 1. annal. ad annum Christi 34. tribuitur ex sententia aliquorum Apollinari Episc. Laodiceano: verum plerique omnes cum Canisio lib. 4. de B. Virg. cap. 30. & cum Sixto Senensi, in bibliotheca sancta lib. 4. in Gregorio Nazianzeno, aliisque eam Nazianzeni esse asserunt: quare Jacobus Billius, qui adnotationes in Nazianzenum accuratissimas edidit, id ne in controversiam quidem vocat, sed inter carmina Nazianzeni primo loco eam collocat: quin etiam omnia, quae nomine Nazianzeni inscribuntur, inquit Billius, ipsius sunt, prater *Metaphrasim in Ecclesiasten, & significationem in Ezachielem*.

S. Gregorius Nyssenus in homilia de humana Christi generatione multa de Deipara parentibus, eorum sterilitate, aliisque ad Deiparam infantiam, praesentationem in Templo, ac desponsationem spectantibus memoriam prodidit, eaque non temere de medijs trivis, sed, ut ipse ait, ex historia quadam tamen incerti auctoris accepta esse dicit, quod & compluribus alijs historiis omni fide dignis evenisse nemo ignorat, ut nimirum nomen auctoris propter varios casus exciderit, eam tamen suo calculo dignam existimavit, quam suae illi homiliae insereret. Illud verò minimè silentio involvendum est, historiam illam, quam incerti auctoris historiam latinè vertit Nysseni interpres, Simeon Metaphrastes in oratione de ortu, & dorm. Deiparae, arcanam, & occultam à Nysseno vocari, testatur: Id quod majorem etiam huic historiae fidem conciliat. Caeterum eisdem historiae à Nysseno allatae complures graves Auctores asseruntur, quos una cum Nysseno suis locis in hoc libro citavimus.

S. Gregorius Thaumaturgus in orat. de Annunciatione gratiae Thesaurum, quo Deipara fuit repleta pulchrè declarat, Ea oratio in bibliotheca Guilielmi Cardin. Sirleti pietate, ac doctrina clarissimi asservabatur, teste Bozio lib. 9. de signis Ecclesiae cap. 7.

13. S. Hieronymus allegari solet à nobis, tum in iis operibus, quae circa omnem dubitationem ejus sunt, tum etiam in quibusdam quae in controversiam vocantur, ejusmodi sunt in tomo 7. editionis Mariani Victorii,

Commentarii in psalmos, & in tom. 9. tum sermo de Assum. tum etiam liber de ortu seu Nativitate Mariae. Et ut de his nonnulla moneamus, Commentarios quidem in psalmos, quamvis Sixtus Senensis lib. 4. bibliot. sanct. neget esse Hieronymi: Marianus tamen Victorius, qui diligentissimè Hieronymi opera examinavit in censura tomo 7. operum Hieronymi praefixa, multis in utramque partem allatis rationibus, tandem concludit, apud doctos viros quamnam sit sententia veteri non dum planè esse compertum, & ex sententia Pii V. summi Pont. volumen illud in psalmos inter opera Hieronymi genuina sex tomis comprehensa, & inter opera ab eo aliena, quae duobus postremis continentur, veluti dubium locari tomo 7. ipse tamen Marianus ex sua sententia eos Commentarios Hieronymi esse asseruit, atque argumenta in contrarium adducta solvit.

Sermo de Assumpt. B. Mariae Virginis ad Paulam, & Eustochium olim tom. 4. operum Hieronymi, in hac verò Mariani Victorii editione tom. 9. epist. 10. continetur. Hunc sermonem Baronius in notis in Martyrologi ad diem 15. Augusti. & in tom. 1. Annal. ad annum Dom. 48. neque Hieronymi, neque Sophronii, sed alicujus Auctoris, qui sub Concilio Ephesini, & Chalcedonensis tempora vixerit, esse existimat, illo ductus argumento, quod auctor ille multum verteret in evertendis Nestorii, atque Eutychetis haeresibus, quae longè post tempora Hieronymi, atque Sophronii in Ecclesiam irruerunt. At haec Baronii ratio mihi quidem minimè videtur urgere, quemadmodum manifestè patet ex iis, quae uberius supra disseruimus, cum de S. Athanasii, qui Hieronymo antiquior fuit, sermone ageremus. Is in eo sermone impia, quae postea Nestorii, & Eutychetis fuerunt dogmata, ab alijs quidem antea disseminata infectatur, similiter igitur fecisse Sophronius potuit: Baronii objectioni alio modo occurrit Bozsius l. 9. de signis Ecclesiae cap. 7. *Hieronymus, inquit, & Nestorius ambo vivebant; Theodosio juniore imperante: & quamvis error Nestorii post obitum Hieronymi aperte in publicum prodierit Constantinopoli, quid vetat paulo ante coepisse disseminari, vel predicari? sic ille.*

Marianus vero Victorius in censura tomo 9. operum S. Hieronymi praefixa, de hoc sermone

mone sic statuit: *Sermo, inquit, de Assumptione B. Mariæ Virginis ad Paulam, & Eustochium, graeci potius quam latini hominis est, quippe cum latine scribere exercitatus haud sit, & graecum hominem latine in eo loquentem videre liceat. Sophronii autem esse D. Hieronymi, illius scilicet, qui Hieronymi catalogum de scriptoribus Ecclesiasticis graecum reddidit pro compertissimo habetur. Hæc ille. Huius Sophronii perhonorificè Hieronymus meminit in Catalogo de script. Eccles. eum virum apprimè eruditum vocat, & aliquot sua opuscula in graecum translulisse testatur. Mihi quidem Mariani sententia magnopere probatur: nam graecum esse ejus sermonis auctorem, satis ipsum sermonis exordium ostendit, cum seipsum initio excuset, quòd latino utens eloquio sermonem exhortationis gratia habeat: eum quoque familiarem Hieronymo illud indicat, quod familiariter ad Paulam, & Eustochium Hieronymi discipulas sermonem dirigat, & communis eruditorum sententia, teste Mariano, qui eum Sophronio tribuit, in re vetustissima id satis confirmat.*

14. Cæterum quicquid sit de nomine auctoris, certum est, ejusmodi sermonem ab aliquo viro gravi, & erudito editum esse, & apud Latinos paulo post Hieronymi ætatem, qui anno Domini 422. ex hac vita migravit, fuisse celebratum. Etenim sanctus Petrus Chrysologus, qui anno Domini circiter 500. florebat, integras planè sententias ex eo sermone de Assumptione in suis sermonibus ad verbum exscripsit, quòd, ut facilius à quovis perspiciatur, sententiarum initia, & paginas editionis Romanæ indicabo. ejusmodi sunt illa pag. 80. *Talibus decebat Virginem oppignorari muneribus. &c. Quæ dedit cæli gloriam, &c. Semper Angelis cognata virginitas. In carne præter carnem vivere, &c. Gratia cæteris per partes, Maria vero simul se tota infudit plenitudo gratiæ, &c.* hæc quoque omnia ad verbum habet Chrysologus serm. 143. qui est de Annuntiatione, & pag. 78. in serm. Sophronii: *Pæver cælum, super terram, & quæ sequuntur. Hæc eadem verba paucissimis immutatis habet idem Chrysologus serm. 140.*

Sanctus quoque Ildesonus, qui obiit anno 669. plura ex eodem Sophronii sermone ad verbum suis de Assumptione sermonibus inferuit, cuius rei, ut reliqua omittam, uno, vel altero exemplo contentus ero, exempli

gratia pag. 68. *Quid Virgo post Ascensionem egavis, &c. Gabriel, inquit, custodivit, & Ioannes ei deseruivit, &c.* Hæc Ildesonus habet sermone 5. & 6. de Assumptione pagina 75. *Si gaudium est in cælo super uno peccatore, multo magis pro tanta Virginis gloria.* Idem habet Ildesonus sermone 3. de Assumptione pag. verò 76. *Deipara plùtquam martyr dicitur, quòd Ildesonus sermone 2. de Assumpt. & alii postea usurparunt. Ecclesia quoque in officio Eccles. in die Assumptionis nonnulla ex hoc sermone decerpit, tale est illud pag. 68. Hæc est Virgo, quæ sola interemit universam hæreticam pravitatem. pag. 69. Hodie Maria Virgo cælos ascendit. Gaudete, quia cum Christo regnat in æternum, & pag. 70. Festivitatem gloriosa Virginis devotissime celebremus.*

S. Thomas 3. p. q. 27. art. 5 in argum. sed contra, ex hoc sermone sub nomine Hieronymi citat illud: *Cæteris per partes datur gratia, Maria tota se infudit gratiæ plenitudo, quòd usurpat sanctus Ildesonus serm. 6. de Assumpt. & Petrus Damianus serm. de Assumpt. Nec silentio præteribo in hoc sermone illud pag. 71. Habetis in ea Virgine magisteria probitatis expressa, & quæ sequuntur, ad verbum desumptum ex Ambrosio lib. 2. de Virg. Ambrosii enim opera eo tempore vulgata erant, nam ea citat S. Augustinus.*

15. Ad extremum animadvertendum est, post hunc, de quo diximus, Sophronii sermonem in eod. tom. 9. Hieronymi, proximè sequi alterum de Assumptione sermonem, cuius sententiæ aliquot inveniuntur in tom. 10. S. Augustini in serm. 35. de Sanctis, quem diximus à Lovaniensibus tribui Fulberto Episcopo Carnotensi: illud etiam in hoc sermone *Lacta enim, &c.* quæ sequuntur, ad verbum habet S. Ildesonus serm. 7. de Assumpt. Quæ omnia eo spectant, ut intelligamus antiquissimos esse huiusmodi sermones, tantæque semper auctoritatis fuisse, ut ex iis Patres in suis scriptis, & Ecclesia in officio multa desumpserint.

In eodem tom. 9. operum S. Hieronymi est libellus de Nativitate S. Mariæ. Hunc Hieronymi esse Marianus minimè agnoscit. quin etiam Canus l. b. 11. de locis Theol. cap. 6. & Sixtus Senensis libro. 2. Biblioth. san. in Matthæo eum recipiunt. Verum quicquid sit de ejus huiusmodi auctore, certe quæ ibi leguntur omnia ferè uno vel altero dempto, deprehenduntur apud gravissimos Patres. Epiphanium hæc. 78. &

& 79. Gregorium Nyssenum orat. de hum. Christi genera. Germanum Patriarcham Constantinopolitanum orat. de Præf. Deip. Damascenum lib. 4. cap. 15. Gregorium Nicomedientem orat. de Præf. Deip. Simeonem Metaphrastem orat. de ortu, & doct. Quorum quidem omnium testimonia assero, cum hunc libellum diversis in locis huius operis cito: quin etiam ad huius libelli historiam spectare videntur aliquot ex citatis auctoribus, cum enim loquuntur de parentum Deiparæ sterilitate, quibus sanctissimæ filæ conceptio ab Angelo est prænunciata divinitus, hanc allegare videntur historiam Epiphanius enim hæres. 75. *Historia*, inquit, *Mariæ, & traditiones habent, quod dictum est patri ipsius Iochim uxori suæ concepit, & Nyssenus loc. cit. Virginis pater, ut ex historia quadam incerti auctoris accepit fuit insignis quidam Ciris.* Et Metaphrastes loc. cit. citat Nyssenum dicentem: *Audivi arcanam quandam, & occultam historiam de ea hæc narrantem.* Denique auctor imperfecti in Matth. homilia 1. *Nam sicut historia quadam, inquit, non incredibilis, neque irrationabilis docet, quando gesta sunt, quæ referunt Lucas &c.* Et certe liber, quem Gelasius C. S. Romana Ecclesia 15. dicitur vocat librum de Nativ. Salvatoris, & de S. Maria, & obstetrice Salvatoris, & ait esse Apocryphum non esse, sed ille, qui ex Epiphanio hæres. 26. stirps Mariæ dicebatur, & portenta quædam commenta, & aniles fabulas hæreticorum Gnosticorum continebat, quod facile probari potest. In hoc enim libello nihil de Christi natiuitate, nihil de obstetricibus, quæ nulla sunt, continetur: sed ferè omnia ea sunt, quæ apud alios probatos auctores invenire licet. Quod si tempore Conceptionis Deiparæ ex Iosepho lib. 15. de antiq. Jud. cap. 12. summus Iudeorum sacerdos erat Simon Boëthi Alexandrinus filius, hoc non est dissentaneum ab eo, quod habetur in hoc libro, ubi Isachar ea tempestate Pontifex dicitur: potuit enim Isachar esse ex principibus sacerdotum, qui in ordine vicis suæ tunc ministrabat, & propterea Pontifex appellari, non tamen esse summus Pontifex, cum præter summum Sacerdotem, alii quoque Pontifices appellari consueverint, ut videre licet in sacra Evangeliorum historia. Consule ea de re nostrum Christophorum à Castro in historia Deiparæ in Catalogo Auctorum, ubi de Hieronymo agit, tamen libel-

lum hunc ab omni calumnia facile vindicat.

16. Idiota, qui Christianæ humilitatis ergo. nomen suppressit suum, & Idioræ præter nomen habuit nihil, licet à Genebrardo reponatur tempore Leonis Papæ IV, qui sedit ann. 847. mihi tamen cum quibusdam recentioribus accuratè rem omnem perpendenti omninò vixisse videtur post tempora S. Bernardi, qui an. Dom. 1133. ex hæc vita migravit: siquidem ex Bernardo aliqua interdum, ad verbum mutuatur, ut videre licet in lib. contempl. B. Virg. ubi 12. stellæ coronæ Deiparæ ad verbum ex Bernardo sermone *Signum magnum* delumpfit, & in e. 5. alia quoque ex eodem decerpisse videtur.

S. Joan. Ch. 7. ost. sermonem de Deipara habuit egregium, quem Ecclesia legit infra octavam Nativitatis B. Virginis.

B. Mechuldis sanctimonialis Beate Gertuldis non tantum carne, sed & spiritu, & professione soror, ab ipsa infantia Deo dicata, vixit in monasterio Helstia Ordinis sancti Benedicti Congregationis Hirsaugensis reformatae Cluniacensis in oppido Eislebio, ubi spiritu prophetiæ illustris lib. Revelat. edidit, hoc titulo prænotatum: *Liber gratia spiritualis visionum, ac revelationum Beate Mechuldis ad fidelium instructionem*, obijt miraculis, sanctitate, ac spiritu prophetico clara anno Domini circiter 1300. ex Asaoldo Wyonio lib. 5. lignivitar cap. 90. quanti verò fecerit ejus Revelationes Ludovicus Blossius, facile intelligi poterit ex ejus Monili spirituali, ubi earum aliquot recenset, & de ea cap. 14. præclarissimum reddit testimonium.

Sanctus Methodius martyr maximè illustris Olympi primum, postea Tyri Episcopus orationem edidit luculentissimam in hypapanthem Domini, in qua maxima Deiparæ præconia ex professo commemorat. ejus orationis fragmentum, ubi de Deipara agitur ex bibliotheca Cardinalis Sirletti Græcè habet, ac in latinum etiam transtulit noster Petrus Canisius libro 1. de B. Virginis, cap. 2. & libro 5. cap. 31.

Pratum Spirituale vide infra Sophronius.

17. Simeon Metaphrastes vitas sanctorum magno studio, ac diligentia confecit. ejus encomia complurium doctissimorum virorum testimonio confirmata persecutus est Aloysius Lippomanus sub initium de vitis Sanctorum, ubi

ubi testatur apud Græcos, eum beatorum catalogo ascriptum, ab usq; vigesimo septimo Novembris festum ejusdem diem celebrari. quin etiam in Concilio Florentino sessione septima die 25. Octobris honorifice à Patribus Latinis allegari. Is ergo insignem orationem de ortu, & educat. De iparæ, ac de reliqua ejus vita usque ad dormit. edidit, quam refert Surius tomo 4. die 15. Augusti sed ut intelligamus Metaphrasti hæc omnia diligenti discussione fuisse explorata, atque ad eam fidem ei non vulgarem habendam, audiamus, quæ idem Metaphrastes in illius orationis primo veluti vestibulo memorix prodidit his verbis: *Narratio harum rerum, quæ in hac oratione scribuntur, non erit nobis absque fide dignis testibus: nec sumetur ex personis quibuslibet, sed quam viri, quibus jure credendum est, & qui simul cum doctrina egregiam quoque vitam attulerunt, diligenter composuerunt: Gregorius, inquam, Nyssenus, Athanasius Alexandrinus, Dionysius Areopagita, & multi alii, qui nec sunt vulgares, ut diximus, eruditionis, & sunt vitæ admirabiles. Hæc Metaphrastes.*

Sophronius, cui sermo de Assumptione Deiparæ inter opera Hieronymi tomo 9. tribuitur. Hieronymo fuit æqualis, cujus meminit idem Hieronymus in Catalogo Scriptorum Ecclesiasticorum, cumque ibi appellat virum apprime eruditum, additque aliquot ejusdem Hieronymi opuscula in Græcum eleganti sermone transluisse: an verò sermo de Assumptione Beatæ Virginis sit Sophronio tribuendus, vide supra, ubi de Hieronymo.

Sophronius Patriarcha Jerosolymitanus sanctissimus juxta, ac doctissimus fuit, ejus epistola synodica ad Sergium Patriarcham Constantinopolitanum, ubi de sanctissima Trinitate, ac de Dominicæ Incarnationis mysterio egregie agit in sexta synodo sectione undecima eodem Concilio flagitante perlecta est. Hæc tribuitur PRATUM SPIRITUALIUM ex memorabilibus sanctorum Patrum exemplis collectum, quos idem Sophronius tunc sophista, hoc est sapiens dictus, postea Patriarcha Jerosolymitanus peregrinatione, una cum Joanne Moicho suscepta inivit, ac perlustravit. Quoniam verò Pratum hoc spirituale à Joanne Moicho conscriptum ad eundem Sophronium peregrinationis comitem

dirigitur: quemadmodum in libri præfatione in capite 77. & aliis in locis cerni potest; factum est, ut is liber Sophronii dicatur, eidemque tribuatur. qua de re consulendus est doctissimus Aloyhus Lippomanus in præfatione eidem Prato spirituali præfixa. Eius porro libri magna est auctoritas, nam ex LIMONARIO (quod latine Pratum vocatur) Sophronii Episcopi Jerosolymitani exemplum pro cultu sanctarum Imaginum (quod extat cap. 43. Prati) ad verbum affertur in secundo Synodo Nicena act. 4. Idem rursus exemplum adducitur act. 5. ejusdem Synodi, ubi quoque aliud subnectitur ex cap. 180. ejusdem Prati. Damascenus etiam lib. 1. pro Imaginibus ex Limonario ejusdem Sophronii exemplum se proferre testatur.

18. Thomas Cantipratensis, seu Cantipratanus natione Brabantinus, genere nobilis, teste Carthusiano libro contra pluralitatem beneficii articulo septimo. Alberti Magni discipulus Episcopus Suffraganeus Cameracensis, vir teste Tritemio de Script. Eccles. non solum pius, ac devotus, verum etiam in divinis scripturis, & in secularibus literis egregie doctus fuit. Is libro secundo miraculorum, ac memorabilium exemplorum sui temporis ex apum proprietatibus mysticè ad hominum bene vivendi rationem explicatis conscripsit, singula exemplis, quæ sua fere ætate contigerant, quæque vel viderat ipse, vel ab hominibus fide dignis acceperat, confirmavit: hinc opus ipsum liber apum appellatur. in plurimis etiam quo magis eorum firma sit veritas, Incarnationis Dominicæ annum, quo gesta, Civitatem, vel pagum, in quo gesta sunt, ac non raro personarum nomina adjicit: idem quoque auctor vitam Beatæ Christinæ mirabilis, & Beatæ Luthgardis, quas Surius tomo 3. ponit litteris mandavit. & sanè complures honorificam de eorum mentionem faciunt, nam Jacobus de Vitriaco Cardinalis in vita B. Mariæ Oegniacensis apud Surius 23. Junii eum fide dignissimum, alii magistrum consummatissimum, alii alius titulis eum exornant, ut propterea ejus exempla magnam sibi auctoritatem apud eruditos comparant.

VINCENTIUS BELUACENSIS tantus fuit, Vincent. inquit Tritemius de scriptoribus Ecclesiasticis, ut post se, necdum habuerit parem si ardua, spectulum. qua scripsit opuscula ex multis laboriose collecta

ADMONITIO AD LECTOREM.

lecta aqua lance cum aliis ponderemus. Sic Tritemius. Is quamplurima Deiparæ collegit miracula, (quorum nonnulla in hoc opere descripsimus) eaque sanè fide digna. nam et si Vincentius propter multiplicem rerum ubertatem, ac diversitatem, quas in suo quadruplici Speculo Naturali, Morali, Doctrinali, & Historiali ex diversis collegit, aliqua, ut est in tanta rerum, de quibus agit varietate, ac multitudine, non adeò selecta suis scriptis inseruerit: tamen quod spectat ad exempla, ac Deiparæ miracula idem ipse

libro 7. Specul. Historial, capite 81. non sine delectu ea in suum opus intulisse proficitur his verbis: *Post Assumptionem suam Beatissima Virgo multis miraculis per diversas Orbis partes, diversis quoque temporibus clarificata est. Ex quibus quedam fide digna, & à religiosis viris approbata, ad ipsius honorem, & legentium edificationem huic operi inserere voluimus breviter in hunc modum. Sic ille. & à Mariali Magno, exemplorum, quæ refert, initium facit.*

MARIA